

Notat

Til Teknik- og Miljøudvalget

Justering af kirkegårdsvedtægt efter afgørelse fra By-, Land- og Kirkeministeriet

Teknik- og Miljøudvalget orienteres om, at By-, Land- og Kirkeministeriet fastholder sin afvisning af forvaltningens forslag til en ændring af paragraffen om misligholdelse af gravsteder (mispryd) i vedtægten for Københavns Kirkegårde og Krematorier. Paragraffen vil derfor forblive uændret i den nye vedtægt, mens paragraf 1 vedr. ordensregler for kirkegårdene er ændret. Vedtægten er sendt til ministeriet og afventer endelig godkendelse.

Sagsfremstilling

Teknik- og Miljøudvalget godkendte den 2. december 2024 tre forslag til ændringer af nuværende vedtægt for de kommunalt bestyrede kirkegårde i København. To af ændringerne blev afvist af By-, Land- og Kirkeministeriet, hvilket Teknik- og Miljøudvalget blev orienteret om i et notat af 8. april 2025. I notatet fremgik det, at forvaltningen havde sendt et opfølgende spørgsmål til ministeriet om afgørelsen vedr. misprydsparagraffen, og at udvalget ville modtage en orientering om svaret. Ministeriet har svaret forvaltningen i september måned med en begrundelse, der ikke ændrer på afgørelsen.

Det betyder, at ændringen af paragraf 1 vedr. ordensregler for kirkegårdene er den eneste af de ændringer, der blev behandlet i Teknik- og Miljøudvalget i december 2024, der indgår i den justerede vedtægt.

Afvist ændring vedr. mispryd

Den ønskede ændring til den konkrete paragraf om mispryd/misligholdelse af gravsteder skulle give mulighed for at lade et misligholdt gravsted renholde på indehaveren af gravstedets regning efter passende varsel (jf. TMU 2. 12. 2024).

I februar 2025 afviser ministeriet ændringen og påpeger, at lov om Folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde udelukkende giver hjemmel til at *ryddeliggøre* et gravsted i tilfælde af misligholdelse og ikke til at træffe beslutning om, at et gravsted skal renholdes på indehaveren af gravstedets regning. (jf. notat til TMU 8. april 2025)

Forvaltningen har den 7. marts 2025 bedt ministeriet uddybe sin afvisning af at godkende § 18, stk. 2, idet ministeriet tidligere har

19-11-2025

Sagsnummer i F2
2025 - 20795

Dokumentnummer i F2
221500

Sagsnummer i eDoc
2025-0309752

Parker, Kirkegårde og Renhold

godkendt en tilsvarende paragraf i en vedtægt for Randers' Kommunale Kirkegårde. I et svar af den 19. september 2025 oplyser ministeriet, at det fastholder sin afvisning, men nu er i gang med at undersøge den pågældende bestemmelse i vedtægten for Randers' Kommunale Kirkegårde.

En enkelt ændring af vedtægten bibeholdes

En ændring til vedtægterne, som Teknik- og Miljøudvalget besluttede i december 2024, er blevet godkendt af ministeriet. Ændringen giver Teknik- og Miljøudvalget kompetence til at fastsætte ordensregler for de kommunalt bestyrede kirkegårde i København, så disse kan håndhæves af politiet i lighed med ordensregler i parker og grønne områder. Den justerede vedtægt er vedlagt som bilag 1.

Ressort

Pr. 1. januar 2026 vil forvaltningen af Københavns Kommunes Kirkegårde og Krematorier overgå til Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget, som følge af den nye styrelsesvedtægt (BR 21. august 2025).

Videre proces

Den justerede vedtægt for de kommunalt bestyrede kirkegårde i København vil være gældende fra den første i måneden efter By-, Land- og Kirkeministeriet har meddelt sin godkendelse til forvaltningen.

Rikke Skovbølling Brandt
Vicedirektør

Bilag

Bilag 1 Ny vedtægt for Københavns Kirkegårde og Krematorier

Vedtægt

for Københavns Kirkegårde og Krematorier

Vedtægt for Københavns Kirkegårde og Krematorier

Gældende fra [førstkommende den 1. efter dato for approbering i Kirkeministeriet]

§ 1. De kirkegårde, der hører under Københavns Kommune, administreres og vedligeholdes af Teknik- og Miljøforvaltningen, som er den forvaltning i Københavns Kommune, som Borgerrepræsentationen efter Styrelsesvedtægtens regler har henlagt området til. Den daglige administration varetages af Københavns Kirkegårde og Krematorier.

Stk. 2. Københavns Kirkegårde og Krematorier administrerer følgende kirkegårde:

1. Assistens Kirkegård
2. Vestre Kirkegård
3. Bispebjerg Kirkegård
4. Brønshøj Kirkegård
5. Sundby Kirkegård

Stk. 3. Teknik- og Miljøudvalget fastsætter ordensregler for de kommunalt bestyrede kirkegårde i København, jf. stk. 2. Ordensreglerne kan ses på www.kk.dk.

§ 2. Københavns Kirkegårde og Krematorier udviser, inden for gældende lovgivning og denne vedtægt, åbenhed og imødekommenhed over for borgernes særlige ønsker og behov og tilstræber at tilbyde tidsvarende gravstedsformer i overensstemmelse hermed.

§ 3. Et kistegravsted for en voksen skal være mindst 3,0 m² og for et barn mindst 1,5 m². Barnekisters længde må ikke overstige 1,1 meter.

Stk. 2. Begravelse kan kun ske i enkelt dybde. Kister skal nedsættes så dybt, at den øverste del er mindst 1,0 meter under jordoverfladen.

Stk. 3. Udover én kiste kan der i kistegravsteder for hver 3,0 m² nedsættes 6 urner.

Stk. 4. Et urnegravsted skal være mindst 1,0 m² med plads til 2 urner; dog må der i askefællesgrav nedsættes op til 9 urner pr. m².

Stk. 5. Urner skal nedsættes så dybt, at den øverste del er 0,5 meter under jordoverfladen.

Stk. 6. Nedsættelse af aske uden brug af urne kan kun ske efter konkret tilladelse.

§ 4. Indehaveren af brugsretten til et gravsted har ansvaret for en forsvarlig sikring af gravmindet i henhold til gældende retningslinjer. Retningslinjerne er angivet i gravstedsbrevet og fremgår tillige af www.kk.dk.

Stk. 2. Københavns Kirkegårde og Krematorier kan for indehaveren af brugsrettens regning, efter forudgående varsel, nedtage gravminder, der er konstateret usikre.

Stk. 3. Gravminder, som skal anbringes præcist i forhold til andre gravminder på grave i fælles anlæg, skal anmeldes til Københavns Kirkegårde og Krematorier, således at den korrekte placering på den korrekte grav kan markeres med en monumentramme.

§ 5. Gravminder eller gravstedseffekter, som efter Københavns Kirkegårde og Krematoriers skøn anses som stærkt stødende eller provokerende, kan af hensyn til offentligheden nægtes opstilling eller forlanges fjernet.

Stk. 2. Der kan ikke over for Københavns Kirkegårde og Krematorier gøres erstatningsansvar gældende i forbindelse med afgørelser i henhold til § 5.

§ 6. Københavns Kirkegårde og Krematorier kan fastsætte særlige bestemmelser med hensyn til gravsteders og urnepladsers indretning og inventar samt pålægge særlige vilkår med hensyn til anlæg og benyttelse (gravstedsservitutter) inden for afdelinger på kirkegårdene.

§ 7. Gravsteder skal erhverves eller fornyes for mindst det tidsrum, som fredningsperioden er, jf. § 10, og kan erhverves eller fornyes for indtil 40 år fra indbetalingstidspunktet.

Stk. 2. I visse tilfælde kan erhvervelsen/fornyelsen, efter Teknik- og Miljøudvalgets nærmere bestemmelse, begrundet i en omlægning af kirkegårdsarealer, dog begrænses til et kortere åremål, dog aldrig kortere end fredningstiden, jf. § 10.

Stk. 3. Brugsretten til et gravsted eller en urneplads gælder altid til den 31. december i det år, hvor retten udløber. Ved erhvervelse af et gravsted eller en urneplads udsteder Københavns Kirkegårde og Krematorier et gravstedsbrev, der angiver rettigheder og forpligtelser for begge parter. Gælder der særlige vilkår, jf. § 6, udleveres disse sammen med gravstedsbrevet, medmindre disse fremgår af det udleverede gravstedsbrev.

Stk. 4. Hver gang der er sket begravelse eller urnenedsættelse, udstedes et nyt gravstedsbrev, der medtager tidligere nedsættelser i gravstedet, og som annullerer det tidligere udstedte gravstedsbrev.

Stk. 5. Ved begravelse og urnenedsættelse i et allerede benyttet eller forlods erhvervet gravsted, skal der i henhold til Kirkeministeriets regler herom afgives en erklæring på vegne af samtlige brugsberettigede til gravstedet.

§ 8. Er det nødvendigt at flytte gravminder, gitter, planter mv. på grund af kistebegravelse eller urnenedsættelse i et gravsted, sker dette for de efterladtes regning og risiko. Planter, der kan bruges igen, opbevares midlertidigt på gravstedet eller andet sted på kirkegården.

§ 9. Der kan ikke erhverves brugsret til gravsteder på Assistens Kirkegård, Vestre Kirkegård, Bispebjerg Kirkegård, Brønshøj Kirkegård og Sundby Kirkegårds nye del (øst for Kastrupvej) ud over år 2150.

Stk. 2. På Sundby Kirkegårds gamle del (vest for Kastrupvej) har det ikke været muligt at erhverve brugsret til gravsted ud over år 2019.

Stk. 3. På Vestre Kirkegårds afdeling A (ved søen) skal Københavns Kirkegårde og Krematorier godkende erhvervelse af gravsted. Gravsteder ved søen kan kun erhverves på særlige vilkår.

Stk. 4. Assistens Kirkegård er fredet, jf. Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 23. november 2016. Et kort over fredningens delområder kan tillige med en oversigt over, hvilket delområde de forskellige kirkegårdsafdelinger henhører under, ses på www.kk.dk.

Stk. 5. På fredningens delområde 1 (det museale område) har det ikke været muligt at erhverve brugsret til gravsted ud over år 2019. Dog kan Københavns Kirkegårde og Krematorier godkende erhvervelse af gravsted på særlige betingelser, herunder at Københavns Kirkegårde og Krematorier kan godkende opstilling af gravminde og anlæg af gravstedet.

Stk. 6. På fredningens delområde 2 (mindeparken) har det ikke været muligt at erhverve brugsret til gravsted ud over år 2019. Dog kan Københavns Kirkegårde og Krematorier godkende erhvervelse af gravsted på særlige betingelser. Der er mulighed for at nedsætte kister og urner i eksisterende gravsteder, også på særlige betingelser.

Stk. 7. På fredningens delområde 3 (lokalkirkegården) kan der erhverves brugsret til gravsted, dog ikke ud over år 2150.

Stk. 8. På fredningens delområde 4 (parken) har der ikke kunnet erhverves brugsret til gravsted ud over år 2019. Der er mulighed for at nedsætte kister og urner i eksisterende gravsteder på særlige betingelser.

Stk. 9. Københavns Kirkegårde og Krematorier kan indlemme arealer fra fredningens delområde 4 i fredningens delområde 3, hvis der er behov for en udvidelse af lokalkirkegårdens begravelsesområde.

§ 10. Fredningstiden for et kistegravsted er 20 år. For børnegrave er fredningstiden 10 år. Fredningstiden er 10 år for askeurner af godkendt materiale, nedsat i et gravsted eller anbragt i et kolumbarium.

Stk. 2. Kister til begravelser må hverken helt eller delvist være fremstillet af plastik eller andet uforgængeligt materiale. Plastikindsatser og plastikposer må ikke anvendes.

Stk. 3. Anvendes jern-, zink- eller egetræskiste eller andet vanskeligt nedbrydeligt materiale, er fredningstiden 40 år.

§ 11. Kister kan nedsættes i kistegravsteder, og urner kan nedsættes i alle slags gravsteder, jf. § 3.

Stk. 2. Der kan udelukkende nedsættes aske uden brug af urne i et individuelt gravsted, såfremt der af samtlige dispositionsberettigede underskrives en erklæring om, at asken ikke senere kan kræves flyttet.

Stk. 3. Anbringelse af kister og urner i mausoleum eller gravkammer skal ske i overensstemmelse med de til enhver tid gældende tekniske regler herom, og der skal i hvert enkelt tilfælde beregnes den fornødne hensættelse af midler til fremtidig bygningsmæssig vedligeholdelse ud over den gartneriske pleje af anlægget, og begge betales forud for minimum 20 år ad gangen, dog 40 år ved ibrugtagningen.

§ 12. Et kiste- eller urnegravsted kan erhverves mod takstmæssig betaling.

Stk. 2. En efterlevende ægtefælle har i forbindelse med erhvervelse af gravsted til førstafdøde ret til at erhverve et gravsted med to gravpladser.

§ 13. Takster for erhvervelse, fornyelse og vedligeholdelse af gravsteder m.v. fremgår af takstbladet, som kan ses på www.kk.dk.

§ 14. Såfremt et gravsted erhverves for et tidsrum ud over første fredningsperiode, eller såfremt fredningsperioden er 40 år, skal der for hele perioden forlods indbetales et takstmæssigt beløb til gravstedets vedligeholdelse. Ved fornyelse af kistegravsteder for mere end 20 år og af urnegravsteder for mere end 10 år skal der ligeledes samtidig betales for gravstedets vedligeholdelse i hele fornyelsesperioden.

Stk. 2. Brugsretten til ethvert gravsted kan, med de begrænsninger som følger af vedtægtens § 9, fornyes mod takstmæssig betaling, medmindre fornyelsen vil hindre en mulig ønsket og godkendt omlægning af kirkegården. Fornyelse kan dog ikke ske for længere end 40 år ad gangen og ikke ud over de ophørsår for kirkegårdene, som er angivet i § 9.

Stk. 3. Indehaveren af brugsretten er selv ansvarlig for rettidig fornyelse af gravstedet. Dog fremsendes der automatisk tilbud om fornyelse, når brugsretten til et gravsted udløber, hvis en adresse kendes.

Stk. 4. Ved alle fornyelser benyttes de takster, som gælder på fornyelsestidspunktet.

§ 15. Overdragelse af brugsretten kan kun ske med tilladelse fra Københavns Kirkegårde og Krematorier.

§ 16. Når brugsretten til et gravsted er udløbet, er alt hvad der står på gravstedet Københavns Kirkegårde og Krematoriers ejendom – eventuelt til genbrug.

Stk. 2. Under hensyntagen til lovgivningens bestemmelser om registrering af bevaringsværdige gravminder samt om fjernelse af træer fra kirkegården kan den tidligere indehaver af brugsretten dog inden en måned efter brugsrettens udløb fjerne gravminder, gravstedsinventar og planter efter forudgående meddelelse herom til Københavns Kirkegårde og Krematorier. Der skal gives orientering om denne ret i det i § 14, stk. 3 nævnte tilbud.

Stk. 3. Gravminder, der ved brugsrettens udløb tilfalder Københavns Kirkegårde og Krematorier, og som ikke er registreret af Nationalmuseet, jf. § 17, stk. 1, vil som hovedregel sendes til knusning, blive genbrugt på kirkegården eller afhændet til genbrug, eventuelt som gravminde. Ved genbrug sikres det, at inskription og andre personhenførbare karakteristika fjernes. Københavns Kirkegårde og Krematorier kan helt undtagelsesvist vælge at bibeholde gravmindet på kirkegården, jf. § 17, stk. 2.

§ 17. Gravminder, der bevarer mindet om fortjenstfulde mænd og kvinder, eller som i øvrigt af kunstneriske, kulturhistoriske eller andre grunde anses for særligt bevaringsværdige, skal løbende registreres af Nationalmuseet i henhold til gældende lovgivning herom.

Stk. 2. Københavns Kirkegårde og Krematorier kan beslutte at lade yderligere gravminder registrere end dem, der registreres af Nationalmuseet. Disse gravminder kaldes "KK-registreringer" og er ikke omfattet af de nationale regler om registrering og afregistrering af gravminder.

Stk. 3. Registrerede gravminder, der ikke findes på gravsteder i brug, istandsættes og vedligeholdes af Københavns Kirkegårde og Krematorier for Københavns Kommunes regning i muligt omfang. Registrerede gravminder kan enten bevares på gravstedet eller placeres i lapidarier; dog kan opstilling på et andet gravsted eller - hvor bevaringshensyn tilsiger det - opbevaring på magasin undtagelsesvist komme på tale.

Stk. 4. Anerkendte frihedskæmpergrave samt soldater- og flygtningegrave kan ikke nedlægges uden tilladelse fra Kirkeministeriet og de respektive krigsgravsorganisationer.

§ 18. Gravsteder og eventuel hæk skal holdes fri for ukrudt og hækken holdes klippet. Kemiske midler mod ukrudt eller skadedyr må ikke bruges på gravstederne.

Stk. 2. Bliver et gravsted efter Københavns Kirkegårde og Krematoriers skøn ikke passende vedligeholdt, søges indehaveren af brugsretten, med henvisning til vedtægten, underrettet. Hvis gravstedet ikke efter minimum to skriftlige henvendelser afsendt med rimeligt interval er bragt i orden, kan Københavns Kirkegårde og Krematorier i henhold til lovgivningen lade gravstedet rydde, uden at der kan kræves erstatning, hvorefter gravstedet i den resterende del af fredningsperioden renholdes uden umiddelbar opkrævning af takstmæssig betaling.

Stk. 3. Indehaveren af et ryddet gravsted kan igen overtage vedligeholdelsen af gravstedet mod takstmæssig betaling.

§ 19. Københavns Kirkegårde og Krematorier har intet ansvar for beskadigelse, bortkomst eller ødelægelse af gravminder, gravstedeffekter, hegn, beplantninger eller blomsterdekorationer m.v. som følge af naturbegivenheder, hærværk eller hændelig skade.

Stk. 2. Bortset herfra afgøres spørgsmål om Københavns Kirkegårde og Krematoriers ansvar efter lovgivningens almindelige regler.

§ 20. Begravelse eller kremering skal ske inden for de tidsfrister, der er fastsat i lovgivningen. Under særlige omstændigheder kan Københavns Kirkegårde og Krematorier, med tilladelse fra Styrelsen for Patientsikkerhed, dispensere fra gældende tidsfrister.

Stk. 2. Begravelse eller kremering må ikke foretages, før begravelsesmyndighedens afgørelse foreligger.

§ 21. Bestemmelser om tidspunkter for højtideligheders afholdelse i kapellerne og begravelser udefra samt urnenedsættelser fastsættes af Københavns Kirkegårde og Krematorier i et af ressortudvalget godkendt tidsregulativ, som kan ses på www.kk.dk.

Stk. 2. Højtideligheder, begravelser og urnenedsættelser sker mod takstmæssig betaling. Foregår de uden for de i tidsregulativet fastsatte tider, finder de sted mod dækning af de faktiske omkostninger.

Stk. 3. På 1. påske-, 1. pinse- og 1. juledag kan der ikke finde begravelser eller andre handlinger sted på kirkegårdene.

§ 22. Bestilling af begravelse, kremering, kapelhøjtidelighed, urnenedsættelse og kistemodtagelse skal afgives til Københavns Kirkegårde og Krematorier i henhold til gældende tidsregulativ, som kan ses på www.kk.dk.

§ 23. Kister modtages i kirkegårdskapellerne og krematorierne i henhold til gældende tidsregulativ, som kan ses på www.kk.dk.

Stk. 2. Urner til nedsættelse i gravsteder eller anbringelse i urnehal eller urnemur modtages på kirkegårdskontorer og i krematorier, også i henhold til gældende tidsregulativ.

Stk. 3. Kister og urner skal, så vidt det er muligt, være påført navn og cpr.nr. på afdøde samt navn på bedemand eller familie ved aflevering i kapellerne og krematorierne.

§ 24. Ved kremering må af miljø- og forbrændingstekniske hensyn kun anvendes korrekt mærkede kister som opfylder gældende kistedeklaration fra Danske Krematoriers Landsforening. Kister som modtages fra andre lande, og som helt eller delvist består af zink, jern, bly, plast eller andre materialer, der er uegnede til forbrænding, må ikke brændes i Bispebjerg eller Sundby krematorier.

Stk. 2. Der kan i Bispebjerg og Sundby krematorier ikke kremes kister, der vejer mere end 250 kg eller overstiger 215 cm i længden, 85 cm i bredden (dog max. 65 cm i bunden) og 70 cm i højden.

Stk. 3. Ved begravelser må kister, der helt eller delvis består af kunststoffer eller andet miljøskadeligt materiale, samt kister, der er behandlet, udsmykket eller foret med materialer, som vanskeliggør nedbrydningen, ikke anvendes og kan afvises af Københavns Kirkegårde og Krematorier. Brændingskister eller kister af tilsvarende mindre soliditet, der let falder sammen ved jordtryk, må heller ikke benyttes til jordfæstelse og kan afvises af Københavns Kirkegårde og Krematorier.

Stk. 4. Askeurners beskaffenhed skal godkendes af Københavns Kirkegårde og Krematorier og kan i mangel heraf afvises.

Stk. 5. Askeurner, der skal hensættes i urnehal eller urnemur, må ikke være af forgængeligt materiale og skal i dimensioner være tilpasset den erhvervede urneplads. Urnepladsernes mål kan rekvireres hos Københavns Kirkegårde og Krematorier.

§ 25. Takster fastsættes endeligt af Borgerrepræsentationen i et takstregulativ, der forud er godkendt af ressortudvalget.

Stk. 2. Ud over de ydelser, der er omtalt i takstregulativet, udfører Københavns Kirkegårde og Krematorier gartneriske og andre opgaver mod betaling. For disse ydelser beregnes en pris, som giver dækning for arbejds løn, materialer, maskiner og afgifter til det offentlige (herunder moms) samt administration.

§ 26. Afgørelser i henhold til denne vedtægt, bortset fra afgørelser vedrørende takster, kan indbringes for Kirkeministeriet.

§ 27. Denne vedtægt træder i stedet for den af Kirkeministeriet den 29. november 2021 godkendte vedtægt.

Godkendt af Københavns Teknik- og Miljøudvalg den xx. måned 2025.
Stadfæstet af Kirkeministeriet, [dato for approbering]